

Nehledíc k tomu, že spoluzavinění žalobcovo nebylo za řízení v první stolici namítáno, takže tu jde o novotu v dovolacím řízení nedovolenou (§§ 482, odst. 2, a 504, odst. 2 c. ř. s.), nebyla by námitka ta ani důvodná, když žalovaný nesplnil převzatý smluvní závazek.

Čís. 16709.

Lze vésti exekuci zabavením pohledávky, jež přísluší státu proti poštovní spořitelně na jeho účtě.

(Rozh. ze dne 16. února 1938, R I 1517/37.)

Československý stát (železniční správa) byl pravoplatně odsouzen zaplatiti Karle N. 2.461 Kč 70 h s přísl. Přes to však, že byla finanční prokuratura v P. dopisem z 18. června 1937 vyzvána, aby do 24. června 1937 onu pohledávku zaplatila, nevyhověla výzvě k zaplacení. Navrhla proto vymáhající věřitelka Karla N., aby jí byla povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky příslušející povinnému Československému státu, a to krajskému soudu v L. proti poštovní spořitelna v Praze, č. š. 40133 na běžném účtě více nebo méně 5.000 Kč. Soud první stolice vyhověl návrhu. Rekursní soud zamítl exekuční návrh.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Jde o vymození vykonatelné peněžitě pohledávky proti státu zabavením pohledávky příslušící státu proti poštovní spořitelně.

Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu (srov. č. 568, 1294, 2931, 1344, 5180, 7716, 13840 Sb. n. s.) nelze proti státu k vymození peněžních pohledávek vésti exekuci dříve, dokud vymáhající věřitel nežádal příslušné úřady o příkázání a výplatu dlužné částky, ledaže by mu příslušné státní orgány odepřely likvidaci nebo výplatu jeho pohledávky. Nejvyšší soud nemá důvodu, aby se v souzeném případě odchýlil od dosavadní judikatury v tom směru, a odkazuje proto na bližší odůvodnění v uvedených rozhodnutích. Vymáhající věřitelka v návrhu na povolení exekuce uvedla, že se obrátila na finanční prokuraturu o výplatu své útratové pohledávky nejdéle do 24. června 1937 a zaslala jí složenku. Nezaplatila-li finanční prokuratura ve lhůtě takto určené vykonatelnou pohledávku, ač byla podle § 18 služební instrukce pro finanční prokuratury vlád. nař. č. 82/1936 Sb. z. a n. úřadem příslušným k výplatě, nelze tomu rozuměti jinak, nežli že zaplacení odepřela, jak bylo blíže vyloženo v rozhodnutí č. 13840 Sb. n. s.

K vyvrácení právního názoru rekursního soudu, že tu jde vpravdě jen o různé pokladny téže právnické osoby (eráru), mezi kterými ne-

může býti řeči o vzájemných pohledávkách a dluzích, a že tu tedy nejde o pohledávku, která by příslušela státu proti jiné osobě, stačí odkázati na ustanovení § 3, odst. 2, zák. č. 143/1930 Sb. z. a n. o poštovní spořitelně, podle kterého jest poštovní spořitelna právnickou osobou. Pokud tedy má povinný, v souzeném případě stát, složenou hotovost u poštovní spořitelny, má stát proti poštovní spořitelně pohledávku na vyplacení této u ní složené hotovosti a může tato pohledávka státu proti poštovní spořitelně býti zabavena právě tak, jako by šlo o pohledávku proti kterékoliv jiné osobě třetí.

Čís. 16710.

Neplatnost zmocňovacího příkazu na případ zmocnitelovy smrti (mandatum mortis causa).

Ustanovení § 881 obč. zák. se týká jen právních jednání mezi živými a nejsou v něm upraveny příkazy na případ smrti.

Zůstavitelův příkaz daný jiné osobě, aby po jeho smrti naložila s pozůstalostním jměním určitým způsobem ve prospěch určité osoby (mandatum post mortem), je neplatné.

Předpokladem platnosti darování mezi živými jest, aby se odevzdání daru stalo ještě za dárceva života.

(Rozh. ze dne 16. února 1938, Rv I 1156/36.)

Žalobkyně Božena R. se na žalované jako dědičce po zemřelém Čenku K. domáhá vydání určitých vkladních knížek a cenných papírů, uvádějíc k odůvodnění žaloby, že Čeněk K. odevzdal Františce V. několik neděl před svou smrtí zapečetěnou obálku obsahující vkladní knížky a cenné papíry s podotknutím, aby pro případ, kdyby se s ním něco v sanatoriu, kam se šel léčit, stalo, odevzdala balíček žalobkyni. Obálka byla zapečetěna a zůstavitel na ni vlastní rukou napsal »K odevzdání mojí sestře Roženě R., Čeněk K.«. Když se pak ze sanatoria asi 25. ledna 1933 vrátil, vrátila mu Františka V. dotčenou zapečetěnou obálku s uvedeným obsahem Čeněk K. poté odevzdal onen balíček své pokladní Elišce K. a žádal ji, aby balíček *u s c h o v a l a* v psacím stole a aby jej pro případ, že by se s ním něco stalo, t. j. v případě úmrtí, *d a l a* žalobkyni. Eliška K. vyhověla tomuto rozkazu a *u s c h o v a l a* balíček v psacím stole. Když pak Čeněk K. dne 19. února 1933 zemřel, odebrala se Eliška K. s dotčeným balíčkem k Františce V. a ta jej odevzdala podle zůstavitelova přání žalobkyni. Při projednávání pozůstalosti složila žalobkyně ony vkladní knížky a cenné papíry na výzvu soudního komisaře do soudního deposita, žalovaná však nechce uznati žalobkynin nárok k vkladním knížkám a cenným papírům, o něž jde, ačkoliv jí byly podle žalobkynina názoru pro případ smrti darovány po